

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3094

Vragen van het lid **Van Gent** (GroenLinks) aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie over *de koraalriffen bij Saba* (ingezonden 10 mei 2011).

Antwoord van staatssecretaris **Bleker** (Economische Zaken, Landbouw en Innovatie) (ontvangen 8 juli 2011).

Vraag 1

Kent u de berichten over het afsterven van het grootste koraalrif in Nederland bij Saba?¹ Wat is uw reactie op het onderzoek van het wetenschappelijk instituut Imares (Universiteit Wageningen)?

Antwoord 1

Ja, ik heb kennis genomen van de berichtgeving. Het betreft een beperkt onderzoek dat in mijn opdracht is uitgevoerd door het instituut IMARES. Door aansluiting bij een groter, door de EU ondersteund onderzoek kon inzicht worden gekregen in de gezondheidstoestand van het koraal op de Sababank. Op grond van eerdere observaties in 1972, 1996 en 2002 kan geconcludeerd worden dat het koraalrif op de Sababank is verslechterd. De oorzaak is echter niet eenduidig te benoemen. Ik deel de uiteindelijke conclusie in het rapport dat er zo snel mogelijk een goed monitoringsysteem moet komen voor de Sababank.

Vraag 2

Deelt u de mening dat alles op alles moet worden gezet om dit proces van afsterven van het koraalrif bij Saba te stoppen en in te zetten op herstel? Wat gaat u daarvoor doen?

Antwoord 2

Het is inderdaad van belang dat het proces van afsterven van het koraalrif wordt tegengegaan, zodat herstel van het koraalrif mogelijk is. Voor de Exclusieve Economische Zone (EEZ) van het Koninkrijk in het Caribisch gebied is in samenwerking met de openbare lichamen Bonaire, Saba en St. Eustatius en de andere landen van het Koninkrijk (Aruba, St. Maarten en Curaçao) een beheerplan opgesteld voor mariene biodiversiteit en visserij. Op dit moment wordt onderhandeld over een schriftelijke overeenkomst om te

¹ Onderzoek van de Universiteit Wageningen (Erik Meesters) en div. publicaties (Amigoe, Nos, Telegraaf, Volkskrant).

komen tot uitvoering van het beheerplan. De overeenkomst is inmiddels ondertekend door Nederland, Bonaire, Saba en St Eustatius waarmee gestart kan worden met de uitvoering. Het verzoek ligt nu bij de andere landen om mede te ondertekenen.

Vraag 3

Gaat u zich nationaal en internationaal sterk maken om klimaatverandering te stoppen aangezien dit verdergaande gevolgen heeft onder andere voor de koraalriffen bij Saba door periodes van warm zeewater, dat te wijten is aan klimaatverandering?

Antwoord 3

Klimaatverandering – temperatuurstijging, verzuring oceanen, verandering krachtfrequentie en patroon orkanen – is een belangrijke bedreiging voor de biodiversiteit op de Sababank, in het bijzonder voor het koraal (koraalverbleking en ziekten). Vooralsnog zijn internationaal bindende afspraken over de beperking van CO₂ emissie een van de weinige mogelijkheden om het verder afsterven van koraal tegen te gaan. De inzet van het kabinet blijft met betrekking tot klimaatverandering gericht op het implementeren en uitwerken van de afspraken die in Cancun zijn gemaakt (Conference of the Parties 16).

Vraag 4

Kunt u verzekeren dat het beheer en toezicht van de koraalriffen bij Saba op een juiste en goede manier plaatsvinden? Kunt u precies aangeven op welke wijze dat nu gebeurt?

Antwoord 4

Het beheerplan voor mariene biodiversiteit en visserij voor de EEZ van het Koninkrijk in het Caribisch gebied geeft een overzicht van maatregelen en acties die ondernomen zijn of gaan worden om de EEZ en de Sababank te beschermen. Hierna volgt een overzicht van de acties en maatregelen ter bescherming van de Sababank:

- de aanwijzing als natuurgebied conform het Protocol concerning Specially Protected Areas and Wildlife (Cartagena conventie/ SPAW), op grond van de Wet grondslagen natuurbeheer en bescherming BES. De aanwijzing heeft plaatsgevonden in 2010 en is noodzakelijk om het ankeren van grotere schepen (olietankers) te verbieden. Het ankeren van schepen levert grote onherstelbare schade op voor het koraal. De handhaving vindt plaats door de Kustwacht;
- bij de Internationale Maritieme Organisatie (IMO) is door mijn ambtsgeenoot van het ministerie van I&M het voorstel ingediend (april 2011) om de Sababank de status van Particularly Sensitive Sea Area (PSSA) te geven. De aanwijzing tot PSSA biedt de mogelijkheid om scheepvaartverkeer boven de 300 Gross Tonnage (GT, volumemaat bijv. olietankers) over de Saba Bank te weren en de lokale kleinschalige visserij op de Saba Bank beter te beschermen. Het voorstel zal in 2011–2012 aan de orde komen in de relevante comités van de IMO. Voorzien is dat de maatregelen in 2013 van kracht worden. In Nederland heeft de Waddenzee ook deze status;
- het voornemen om de Exclusieve Economische Zone van de Bovenwinden in 2012 aan te wijzen als een Zeezoogdieren-reservaat – dit mede in het kader van de uitvoering van het Marine Mammal Action Plan van het SPAW Protocol en in samenwerking met aangrenzende landen zoals Frankrijk en de VS.
Het gebied sluit aan bij het door Frankrijk in 2010 aangewezen gebied. Aanwijzing als reservaat is gericht op monitoring en onderzoek;
- duurzame visserij. In 2011 zal gestart worden met: de kwantitatieve beoordeling van visbestanden en actuele visvangst, het opstellen van regelgeving over maaswijdte materialen, inventariseren bijvangstpraktijken, het instellen van seizoensluiting van kuitschietgebieden en het inrichten van een handhavingssysteem;
- in 2011 is gestart met de ontwikkeling van een monitoringsysteem biodiversiteit en visserij. Dit systeem zal begin 2012 gereed zijn. Startpunt is het opstellen van een basis referentie gebaseerd op oude en nieuwe onderzoeksgegevens zodat in de toekomst veranderingen verantwoord kunnen worden vastgesteld;

- op grond van de wet maritiem beheer BES draagt mijn ambtsgenoot van het ministerie van I&M verantwoording voor de rampenbestrijding op zee, het vergunnen van eventuele bouwwerken in de EEZ en het bestrijden van verontreiniging door schepen (afval, olie etc.).

Vraag 5

Kunt u ook aangeven hoe het ervoor staat met de andere koraalriffen bij de Antilliaanse eilanden behorende tot het Koninkrijk der Nederlanden? Kunt u aangeven hoe daar het beheer en toezicht zijn geregeld?

Antwoord 5

In Caribisch Nederland (Bonaire, St. Eustatius en Saba) worden door de beheersinstanties op dit moment gegevens verzameld over de gezondheid van het koraal. Het bestuur van de hiervoor genoemde openbare lichamen heeft het beheer over de onderwaterparken gemandateerd aan stichtingen; op Bonaire, is dit de Stichting Nationale Parken (Stinapa) Bonaire, op St. Eustatius en Saba zijn dit respectievelijk de St. Eustatius National Park Foundation (Stenapa) en de Saba Conservation Foundation (SCF). Op de Bovenwindse eilanden is sprake van een soortgelijke situatie als op de Sababank, met veel koraalsterfte. Voor de andere landen van het Koninkrijk in het Caribisch gebied heb ik op dit moment geen informatie beschikbaar. Wanneer ook Aruba, St. Maarten en Curaçao de overeenkomst over het beheer van de EEZ hebben ondertekend, ligt een gezamenlijke en gecoördineerde aanpak van het beheer in het verschiet.